

Štěpán, Ludvík

O českém baroku v Maďarsku

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. X, Řada literárněvědné slavistiky. 2006, vol. 55, iss. X9, pp. 332-

ISBN 80-210-3987-6

ISSN 1212-1509

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/102934>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

ŠOLOCHOV STOKRÁT JINAK

Viktor Petělin psal o Michailu Šolochovovi už víckrát a pokaždé jinak: knihy *Гуманизм Шолохова* (1965) a *Михаил Шолохов* (1974) vyšly za L. Brežněva, další (*М. Шолохов* (1986) už za M. Gorbačova – doba je vždy poznamenala. Toto vydání (**Виктор Петелин: Жизнь Шолохова. Трагедия русского гения.** Центрполиграф, Москва 2002) vychází z ještě jiných poměrů – to by snad bylo možno autorovi vytýkat; totiž to, že nám dříve leccos zamlčel (či zamlčet musel?). Nicméně kniha, v níž se ovšem neřeší Šolochovova etika a jeho autorství Tichého Donu, k nimž se vyjadřovali postupně A. Solženicyn, skandinávský tým s ranou počítačovou technologií přelomu 70. a 80. let vedený Norem Geirem Kjetsaa nebo třeba náš Jiří Franěk, je zaplněna cenným materiálem a je detailní; bez

ní se žádný sebeskeptičtější šolochovolog ani dnes neobejde. Autor dal jednotlivým kapitolám atraktivní názvy (např. Почему Шолохов понравился белогвардейцам?, Инженеры человеческих душ, Заговор НКВД aj.), přidal i méně známou fotografickou dokumentaci, ukázal Šolochova těsně před smrtí, vyličil jeho vztahy ke Stalinovi, Chruščevovi a Brežněvovi – tyto úvahy působí dost věrohodně a nedal bych tolik sluchu pochybovačům. Kdo něco ví o mocenských poměrech v SSSR v uvedených dobách a méně se tváří konjunkturalisticky, aby se vešel do současných pohodlných mediálních schémat, bude s Petělinem zřejmě souhlasit. Metodologicky spíše konzervativní, v něčem až vytrvale, ale jinak dobrá, užitečná kniha.

Ivo Pospíšil

O ČESKÉM BAROKU V MAĎARSKU

Mezi aktivní slavistiky v neslovanských evropských zemích patří ta na Katolické univerzitě Pétera Pazmányho v maďarském městě Piliscsaba, která pěstuje především bohemistiku, slovakistiku a polonistiku. Tam se také v květnu 2003 uskutečnila mezinárodní konference pod názvem *Nové interpretace českého baroka*. Se stejným titulem nyní vyšel sborník z konference (ed. Márton Beke, Andor Mészáros, Esztergom – Piliscsaba 2005). Jak píše v úvodní slově István Vörös, maďarští bohemisté a čeští barokologové se tak snažili nově se podívat na dobu, která se (zvláště v českých zemích) dlouho chápala jako období temna, a pochopit baroko jako poslední sluh, který byl schopen vidět svět v jednotě, spojující mystiku, víru a běžný život, profanum i sacrum.

Ze sedmnácti otištěných referátů konference si např. Ivo Pospíšil všiml barokového slavismu Milana Kopeckého a publicistiky Jaroslava Durycha (v uchopení baroka jako historicky vymezeného fenoménu a jako kulturního typu), Zuzana Kákošová milostné poezie v českém a slovenském barokním literárním kontextu, István Káfer počátků barokového slavismu v slovenském etnickém regionu horního Uherska, Alena Fiedlerová rukopisných památek 17. a 18. století, Silvia Lauková českých a slovenských barokních kancionálů nebo Magdolna Veres protestantské propagační literatury (konkrétně proroctví Ch. Kottera ve vydání J. Á. Komenského). O deformacích výkladu českého baroka v padesátých letech 20. století píše Anton Lauček, o tradicích barokního historismu v české kultuře Tamás Berkes, vztahem kardinála Pétera Pazmányho k českým zemím se

zabýval Andor Mészáros. Z jazykovědných příspěvků se Pavel Kosek podíval grafickou stránkou českých exulantských tisků a Marek Janosik-Bielski na „úpadek“ barokní češtiny.

Nehledě k mnoha pravopisným proheškům v českých textech (což se u knih vycházejících v cizině často stává) je sborník *Nové interpretace českého baroka* zajímavým pohledem do problematiky a výzvou pro další specifitější bádání.

Ludvik Štěpán